

OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk czytelników kolejny tom „Zarządzania Publicznego”, poświęcony jakości życia – jednemu z najbardziej nośnych tematów współczesnej nauki, poruszających wyobraźnię nie tylko statystyków i ekonomistów, ale także filozofów, psychologów, socjologów. Zorganizowana przez Instytut Spraw Publicznych międzynarodowa konferencja na temat „Jakość życia – problemy polityki społecznej i zarządzania”, która odbyła się w Krakowie w dniach 4–5 listopada 2010 roku, zgromadziła liczne grono naukowców reprezentujących wielodyscyplinarne podejście. Artykuły niniejszego numeru Zeszytów Naukowych „Zarządzanie Publiczne” stanowią rezultat refleksji naukowej, która zrodziła się po tejże konferencji.

Jakość życia może być analizowana nie tylko na podstawie twardych danych, równie znaczące jest jej subiektywne odczucie, opierające się na ocenie elementów, które trudno zweryfikować, jak zadowolenie, poczucie bezpieczeństwa, więź z innymi itd. To termin złożony, niejednoznaczny, by nie powiedzieć: kontrowersyjny, który w różnych grupach społecznych, kulturach jest odmiennie rozumiany i interpretowany. We współczesnej cywilizacji rozbieżność między zaspokojeniem potrzeb materialnych a poczuciem satysfakcji z życia ciągle się pogłębia. Możliwość poprawy jakości życia stoi w centrum zainteresowania jednostek i społeczeństw, a potencjał rozwojowy nie tylko wynika z ekonomicznych podstaw, ale także opiera się na kapitale społecznym, podstawowym pojęciu pozwalającym wyjaśnić wiele zjawisk zachodzących w obecnym świecie.

Niniejszy tom otwiera praca Zofii Gdowskiej i Anny Markwart poświęcona próbie korelacji pomiędzy refleksją krytyczną Amarty’ego Sena a modelami matematycznymi zdolnymi opisać rzeczywistość (*Development in Terms of Value and Quality of Life*). Artykuł Marka Biernackiego (*Jakość usług instytucji użyteczności publicznej (IUP) a dobrobyt społeczny*) stanowi również doskonale wprowadzenie do wspomnianej problematyki – traktuje on o tym, w jaki sposób ocena instytucji użyteczności publicznej przeprowadzona z ekonomicznego i socjalnego punktu widzenia kształtuje przekonanie obywateli o jakości ich życia. Nie należy zapominać o barierach, które narzucają ograniczenia natury finansowej i instytucjonalnej, utrudniają one realizację ambitnych programów w zakresie polityki społecznej (Katalin Takács-Györgi i István Takác, *Financial Risks of Local Governments Concerning Implementation of Their Social Political Aims*).

Ważnym czynnikiem określającym poziom dochodów i pozycję społeczną jest możliwość uzyskania odpowiedniej pracy – zwracają na nią uwagę zarówno autorzy polscy, jak i węgierscy, których prace publikujemy w obecnym tomie. Praca Katalin Lipták (*Analysis of the Employment Situation by the Visegrad Four Countries*) została poświęcona problematyce zatrudnienia w czterech krajach wyszechradzkich. Krystyna Gutkowska i Anna Murawska przyjmują perspektywę narodową, badając relacje pomiędzy rynkiem pracy a jakością życia

w Polsce (*Sytuacja na rynku pracy a jakość życia ludności w Polsce*) – poziom zarobków i wysokość stopy bezrobocia określają poziom zamożności w poszczególnych regionach; należy podjąć refleksję nad możliwością niwelacji zaskakujących nieraz dysproporcji. Ewa Śmigielska wykazała w swoim artykule, że uznaniowość i brak jasnych kryteriów charakteryzują także system wynagrodzeń w tych samych grupach zawodowych, sprzyjając nierównościom (*Reforma systemu wynagradzania w korpusie służby cywilnej*).

W kontekście związku wykształcenia z oczekiwanym poziomem życia warto zwrócić uwagę na opracowanie Piotra Górskiego i Justyny Michniak (*Absolwenci Wydziału Zarządzania AGH o swych studiach i aspiracjach zawodowych*). Podobną problematykę podejmuje inny artykuł Piotra Górskiego napisany we współpracy z Anną Klamą (*Wzór medialny specjalisty personalnego i samoocena przygotowania zawodowego absolwentów specjalności zarządzania kadrami. Społeczno-kulturowe aspekty współpracy szkoły wyższej z pracodawcami*); poruszona tu została kwestia budowania relacji pomiędzy uczelniami a środowiskiem pracy. Jakość nauczania na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i licealnym jest tematem artykułu Antoniego Jeżowskiego (*Nakłady publiczne na realizację wybranych zadań oświatowych na Dolnym Śląsku a efektywność edukacyjna w latach 2004–2009*).

Zsuzsanna Dabasi Halász, Katalin Lipták, Tekla Szép (*Support of Public Work? The Potentials and Results of Communal Work in the Region of Northern Hungary*) wskazują, że programy ułatwiające zdobycie konkretnego zatrudnienia, nawet czasowego, są o wiele bardziej pożądane dla bezrobotnych niż działania resocjalizacyjne i podnoszące kwalifikacje – na poparcie swoich tez autorzy przytaczają rezultaty programu „The way to work”.

Nie wszystkie osoby, które utraciły zatrudnienie, czują się wykluczone; jak dowodzi Małgorzata Gotowska, wysoki stopień zaspokojenia potrzeb psychicznych i społecznych charakteryzuje osoby zarejestrowane w PUP w Bydgoszczy, paradoksalnie, są one przekonane, że żyje im się tak samo jak innym (*Analiza jakości życia osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy*).

Miarą podnoszenia się, jakości życia w Polsce jest powstanie oferty edukacyjnej dla osób starszych (artykuł Izabeli Seredochy *Znaczenie aktywności społecznej i edukacyjnej osób starszych w perspektywie słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Osób Niepełnosprawnych w Elblągu*) i wprowadzenie standardów i rozwiązań prośrodowiskowych w architekturze (esej Elżbiety Ryńskiej – *Rola projektanta w kształtowaniu społecznych i środowiskowych determinant jakości*).

Mamy nadzieję, że niniejszy tom będzie stanowił ważny materiał źródłowy dla specjalistów zajmujących się wspomnianą problematyką i zachęci innych badaczy do refleksji nad możliwością podniesienia poziomu życia w wymiarze indywidualnym i społecznym.

Małgorzata Dąbrowska